

GOVOR

**dr. Dimitrija Rupla, ministra za zunanje zadeve Republike Slovenije
na otvoritvi 3. plenarnega zasedanja
Parlamentarne pobude za Južni Kavkaz
Ljubljana, 18. 1. 2005**

Spoštovani predsednik Državnega zbora,

Spoštovani poslanci,

Ekscelence, dame in gospodje,

V imenu Vlade Republike Slovenije vas, udeležence Tretjega plenarnega zasedanja Parlamentarne pobude za Južni Kavkaz, toplo pozdravljam. Kot veste, je Republika Slovenija s 1. januarjem prevzela predsedovanje Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE). Tudi zato me zelo veseli, da se Tretje plenarno zasedanje Parlamentarne pobude za Južni Kavkaz odvija v Ljubljani.

Zavedamo se, da predsedovanje največji regionalni organizaciji predstavlja izjemen izziv, s kakršnim slovenska diplomacija doslej še ni bila soočena. Vlogo Slovenije na čelu organizacije vidimo predvsem v nepristranskem posredovanju, zblíževanju interesov in oblikovanju soglasja, kar pa bo trd oreh v organizaciji, kjer 55 držav odločitve sprejema po načelu konsenza, poleg tega pa jo tarejo notranja nesoglasja.

Največji izziv in s tem prednostna naloga Slovenije med predsedovanjem Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) bo oživiti, reformirati in uravnotežiti organizacijo. V organizaciji sicer obstaja konsenz, da je reforma potrebna, zelo pa se razlikujejo stališča o tem, kakšna naj bi ta bila. V ta namen sem ministrom za zunanje zadeve vseh sodelujočih držav v začetku meseca poslal pismo s pozivom, naj predlagajo kandidate za Panel uglednih osebnosti.

Naloga Panela uglednih osebnosti bo pripraviti predloge za reformo organizacije in pripraviti svoje poročilo do konca junija.

Poleg nadaljevanja procesa reforme OVSE, iskanja konsenza glede proračuna organizacije in imenovanje novega generalnega sekretarja OVSE, nameravamo večino pozornosti nameniti reševanju konfliktnih situacij na Kavkazu, v Jugovzhodni Evropi, v Moldaviji in v Srednji Aziji.

Kavkaz je torej eno od štirih prioriternih zemljepisnih območij našega predsedovanja OVSE in naj vam zagotovim, da ne le Slovenija, temveč - o tem sem prepričan - tudi druge države članice OVSE visoko cenijo in vsestransko podpirajo prizadevanja Parlamentarne pobude za Južni Kavkaz ter prizadevanja drugih vladnih in nevladnih organizacij, ki se trudijo premostiti stare konflikte in nezaupanja med različnimi etničnimi in verskimi skupnostmi na Kavkazu, za njihovo strpno in konstruktivno sobivanje ter sodelovanje na vseh področjih. Na tak način se vzpostavljajo konkretni mehanizmi za obnovitev in krepitev zaupanja, katerih pomoč in zlasti nasvete bomo potrebovali pri našem predsedovanju OVSE. Verjamemo, da bo prihodnost držav in narodov Kavkaza zasnovana na privrženosti demokraciji, spoštovanju človekovih pravic, pravni državi in medsebojnemu sodelovanju ter na približevanju evropskim in evroatlantskim integracijam.

Po grozovitih terorističnih napadih v Madridu marca in v Beslanu septembra lani se je med članicami OVSE utrdilo tudi soglasje za okrepitev delovanja organizacije na področju boja proti terorizmu. Iskreno nas veseli, da to področje sodi med tiste, kjer so interesi Zahoda in Vzhoda tako rekoč identični. Pod našim predsedovanjem bomo zato nadaljevali z dejavnostmi Delovne skupine OVSE za boj proti terorizmu. Naš poudarek bo sicer na celoviti implementaciji obstoječih odločitev in zavez OVSE, vendar je zaradi stalno spreminjajočih se

oblik mednarodnega terorizma potrebno nadaljevati z oblikovanjem novih strategij boja proti tej hudi grožnji miru in varnosti.

Posebno v jubilejnem letu OVSE - letos bomo namreč obeležili 30. obletnico podpisa Helsinške sklepne listine in 15. obletnico sprejetja Pariške listine za novo Evropo - nameravamo občutno okrepiti tudi sodelovanje s Parlamentarno skupščino OVSE. V tem kontekstu je očiten tudi izjemen pomen delovanja pobud, kot je ta, ki jo danes gostimo v Ljubljani.

Seveda pa se moramo vsi zavedati, da je tudi uspeh slovenskega predsedovanja OVSE v veliki meri v rokah vseh članic organizacije. Želimo si vaših pobud, vaše politične volje, vaše pripravljenosti na sodelovanje in kajpada vaših odločitev v skupno korist vseh članic. Treba bo zagotoviti trdno in zadostno finančno osnovo za nadaljnje delovanje organov OVSE in njenih terenskih misij. Če hočemo, da OVSE uspešno opravlja svoje poslanstvo, potem mora imeti na voljo ustrezne finančne in kadrovske vire ter tehnična sredstva. Če teh ne bomo zmožni oziroma celo voljni zagotoviti, potem je naša privrženost načelom in ciljem OVSE, milo rečeno, vprašljiva.

Kultura sodelovanja v okviru OVSE je spodbudila novo širitev EU in NATO in okrepila sanje o stabilnem območju svobode in blaginje na evropski celini.

Evropska varnostna arhitektura - vključno z vlogami, članstvom in interakcijo med institucijami - ki se razvija že več kot pol stoletja, je v zadnjih letih doživela še prav poseben pospešek v razvoju. S pristopom desetih novih članic Evropske unije in sedmih novih članic NATO se je bistveno povečalo območje varnosti in stabilnosti v Evropi. Slovenija je lani postala polnopravna članica EU in razumemo hotenja in prizadevanja kavkaških držav za približevanje Evropi.

Zato smo vseskozi podpirali vključitev Armenije, Azerbajdžana in Gruzije v evropsko sosedsko politiko.

Če se vrnem k slovenskemu predsedovanju OVSE, naj povem, da ima Slovenija vse pogoje, da ustrezno izpelje predsedovanje tej veliki evroatlantsko-evrazijski organizaciji, ki združuje kar 55 držav iz Evrope, nekdanje Sovjetske zveze in Severne Amerike. Zemljepisno je Slovenija pozicionirana v samem jedru območja OVSE, je nova članica Evropske unije in zveze NATO, že vrsto let si aktivno prizadevamo za mir in stabilnost zlasti v Jugovzhodni Evropi in smo prepričani zagovorniki multilateralizma v mednarodnih odnosih. Nič ni torej presenetljivega v dejstvu, da sta se predsednika ZDA in Ruske federacije George W. Bush in Vladimir Putin prvič srečala v Sloveniji junija 2001. Slovenija nobene države ne šteje za svojo nasprotnico, prijatelje pa imamo tako na Vzhodu kot tudi na Zahodu.

Ob koncu bi se rad še iskreno zahvalil britanski nevladni organizaciji LINKS za organizacijo tega nadvse koristnega institucionaliziranega dialoga med člani parlamentov Armenije, Azerbajdžana in Gruzije in za njihovo predanost pri posredovanju za dosego mirne rešitve konfliktov. Vsem udeležencem plenarnega srečanja želim uspešno delo in prijetno bivanje v Ljubljani.